

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 51Csp/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220202593
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Krajčová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:1220202593.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v sporovej veci navrhovateľky: N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. G. XXXX/X, XXX XX R. - A., zastúpený: JUDr. Peter Vachan, advokát, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026 proti odporcovi: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, so sídlom Boulevard Haussmann 1,750 09 Paríž, Francúzska republika, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, sídlo: Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledujúceho znenia:

„ Odporca je povinný zdržať sa použitia zmluvného ustanovenia označeného ako „Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 Obč. zákonníka v platnom znení)“ uzatvoreného ako súčasť zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX a odporca je povinný vykonať oznámenie zamestnávateľovi navrhovateľky - Z. U. R., G. Z., D. XXXX/X, XXX XX R. - G. Č. A., aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy.“

II. Súd p o u č u j e odporcu, že môže podať na súd proti navrhovateľke žalobu o zaplatenie dlžných splátok úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi navrhovateľkou a právnym predchodcom odporcu.

III. Navrhovateľke sa priznáva proti odporcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, doručeného súdu dňa 22.05.2020, domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil odporcovi povinnosť zdržať sa použitia zmluvného ustanovenia z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov navrhovateľky obsiahnutého v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzavretej medzi navrhovateľkou a právnym predchodcom odporcu spol. CETELEM SLOVENSKO a.s., IČO: 35 787 783 a povinnosti oznámiť zamestnávateľovi navrhovateľky, aby upustil od vykonávania zrážok z jej mzdy.

2. V návrhu navrhovateľka uviedla, že medzi ňou a právnym predchodcom odporcu došlo k uzavretiu Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, ktorú odporca eviduje vo svojej databáze pod č. XXXXXXXXXXXXXXXX. Súčasťou tejto formulárovej zmluvy bolo aj ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy, nachádzajúce sa v bode F zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s názvom: „Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 Obč. zákonníka v platnom znení)“. V danom prípade ide o spotrebiteľský právny vzťah, pre ktoré vzťahy je typické, že návrh zmlúv býva veľmi často predtlačený na formulároch s tým, že fyzická osoba - spotrebiteľ nemá možnosť dosiahnuť zmenu v návrhu zmluvy, nemôže vyjednávať a môže tento návrh buď prijať alebo neprijať a zmluvu neuzavrieť.

Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná a spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal).

Ako bolo vyššie uvedené ide o formulárový typ dohody, ktorý navrhovateľka nemala možnosť ovplyvniť, takáto dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka.

3. Odporca pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy listom zo dňa 21.04.2020 označeným ako „Žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy“, prílohou ktorého bola zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Vyššie uvedený skutkový a právny stav umožňuje siahnuť odporcovi na majetok navrhovateľky prostredníctvom zamestnávateľa navrhovateľky na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, resp. neplatného právneho úkonu. Podľa názoru navrhovateľky z predložených listinných dôkazov vyplýva nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ako jeden z predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia. Navrhovateľka zároveň predložila výplatnú pásku na dôkaz toho, že sú jej vykonávané zrážky zo mzdy.

Právnu ochranu navrhovateľky, zamedzením vykonávania zrážok zo mzdy na základe neoprávneného titulu, tak možno zabezpečiť výlučne prostredníctvom súdom nariadeného neodkladného opatrenia. V zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

Nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd odporcovi uloží povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky, sa podľa jej názoru dosiahne trvalá úprava pomerov medzi stranami vo vzťahu k výkonu zrážok na základe špecifikovanej dohody. Súd pritom nemusí navrhovateľke uložiť povinnosť podať žalobu vo veci samej (§ 336 ods. 1 CSP). Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Dočasným nevykonávaním zrážok zo mzdy sa ale nevytvorí nenávratný a nenapraviteľný stav vo vzťahu k strán sporu a odporcovi ako oprávnenej osobe z danej zmluvy nevznikne nenapraviteľná ujma, keďže táto spoločnosť má (v prípade, že žalobca sám neuspokojí jej zákonné nároky) možnosť uplatňovať svoje nároky súdnou cestou, o čom ju prvoinštančný súd vo výroku svojho rozhodnutia poučí. Uvedený právny názor potvrdil Krajský súd Trnava vo svojom rozhodnutí sp. zn.: 25Co/165/2017 zo dňa 20.09.2017 a obdobne aj Krajský súd Nitra v rozhodnutí zo dňa 28.02.2018, sp. zn.: 25Co/30/2018.

4. Navrhovateľka na preukázanie svojich skutkových tvrdení predložila listinné dôkazy: Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX, žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy a výplatný lístok za obdobie 04/2020.

5. Súd sa oboznámil s návrhom navrhovateľky a predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 01.11.2002 navrhovateľka a právny predchodca odporcu spol. CETELEM SLOVENSKO a.s., IČO: 35 787 783 svojimi podpismi pod formulár s označením „Žiadosť/zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru“ uzavreli Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy poskytol právny predchodca odporcu navrhovateľke úver vo výške 494,59 €, splatný v 10-ich mesačných splátkach vo výške 54,40 €, so splatnosťou 1. splátky dňa 15.12.2002.

Formulár obsahuje preddefinované zmluvné podmienky, z ktorých bolo možné individuálne dojednať iba súbor poistenia a súhlas so spracúvaním osobných údajov.

Obsahom formuláru bola v bode „F“ aj Dohoda o zrážkach zo mzdy v znení, ktorej obsahom bola najmä dohoda strán na zabezpečení pohľadávok z úverovej zmluvy uzavretej podľa časti B a C takto, cit.: „Klientka výslovne a neodvolateľne súhlasí, aby jej v prípade, že sa omešká so splácaním úveru dlhšie ako 1 mesiac, t. j. nezaplatí aspoň dve po sebe nasledujúce splátky úveru, uskutočňoval platca mzdy mesačné zrážky zo mzdy, a to až do výšky stanovenej občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach o

výkone rozhodnutia až do úplného splatenia čerpaného úveru, vrátane príslušenstva (t. j. vrátane úrokov a zmluvnej pokuty), a aby zrazenú sumu poukazoval na účet právneho predchodcu odporcu.“

Odporca listom zo dňa 21.04.2020 požiadal Z. U. R. ako zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok z jej mzdy alebo iného príjmu v zákonom stanovenej výške až do celkovej sumy 674,14 € a túto sumu poukazoval na odporcom označený účet, pričom svoju žiadosť odôvodnil uzavretou dohodou o zrážkach zo mzdy obsiahnutou v zmluve o poskytnutí úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX a svojim nárokom z uvedenej zmluvy o poskytnutí úveru.

6. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby
a) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 336 ods. 1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

Podľa § 337 ods. 1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje.

Podľa § 337 ods. 2 C.s.p. súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

7. Vychádzajúc z návrhu navrhovateľky a ňou predložených listinných dôkazov, súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože navrhovateľka osvedčila existenciu takých skutočností, ktoré si vyžadujú okamžitý zásah do vzájomných pomerov strán sporu.

8. Základnou podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je existencia zákonného dôvodu vedúceho k jeho nariadeniu. Neodkladné opatrenie je inštitút, ktorý je na mieste použiť tam, kde je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu alebo ak je tu obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 C.s.p.). Ide o taký stav právnych a faktických vzťahov medzi stranami, ktorý bezpodmienečne vyžaduje rýchlu súdnu ochranu. Pri oboch uvedených skupinách neodkladných opatrení je potrebné skúmať, či je nárok navrhovateľa osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Existenciu vyššie uvedených skutočností je povinný osvedčiť navrhovateľ.

Navrhovateľ musí svojím návrhom preukázať, že obava z ohrozenia jeho právom chránených záujmov je objektívne reálna, teda, že osoba ktorej navrhuje uložiť nejakú povinnosť (alebo zákaz) neodkladným

opatrením, koná tak, že v dôsledku jej protiprávneho konania môže v konečnom dôsledku dôjsť k sťaženiu alebo znemožneniu ďalšieho konania a rozhodovania vo veci samej, resp. k zmareniu prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Ohrozenie nároku navrhovateľa musí byť konkrétne a strana sporu ho musí vždy osvedčiť, nestačí iba abstraktná (pravdepodobná) možnosť ohrozenia práv strany sporu, ako to je práve v tomto prípade. Toto chýbajúce osvedčenie ohrozenia práva navrhovateľa nemožno ničím nahradiť a je základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia.

9. Navrhovateľka osvedčila, že medzi stranami došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom, ktorej súčasťou bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy a zároveň osvedčila, že odporca listom zo dňa 21.04.2020 požiadal zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok z jej mzdy alebo iného príjmu v zákonom stanovenej výške až do celkovej sumy 674,14 € s tým, aby tento príslušnú sumu poukazoval na odporcom označený účet, pričom svoju žiadosť odôvodnil uzavretou dohodou o zrážkach zo mzdy obsahnutou v zmluve o poskytnutí úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX a svojim nárokom z uvedenej zmluvy o poskytnutí úveru. Je zároveň nepochybné, že navrhovateľka ako spotrebiteľka v čase vzniku právneho vzťahu (zmluvy o úvere), nemala inú možnosť pokiaľ chcela získať úver, než pristúpiť na vopred odporcom formulovanú dohodu o zrážkach zo mzdy.

10. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva orgán verejnej moci, ale súkromný subjekt. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, zrážky zo mzdy dlžníka sa vykonávajú z vôle veriteľa a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

Uplatnením inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy teda dochádza k obchádzaniu dôležitého prvku únijného práva, ktorým je ex offo súdna kontrola zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je preto nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že inštitút zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok ESLP C-106/77 Siementhal).

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, lebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami nakoľko preukázala, že odporca listom zo dňa 20.04.2020 požiadal jej zamestnávateľa o začatie vykonávania zrážok zo mzdy. Neodkladné opatrenie je v danom prípade jediným efektívnym prostriedkom ochrany navrhovateľky pred vykonávaním zrážok zo mzdy. Na druhej strane práva odporcu ako veriteľa týmto nebudú dotknuté, keďže nariadeným neodkladným opatrením sa nevytvorí nenávratný a nenapraviteľný právny stav a odporcovi nevznikne ani nenapraviteľná ujma, nakoľko odporcovi nič nebráni, aby sa na príslušnom súde domáhal svojich práv podaním žaloby, o čom ho súd vo výroku tohto uznesenia aj poučil.

12. Záverom súd uvádza, že je nepochybné, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky, a to aj v spotrebiteľských vzťahoch, avšak vzhľadom na všetky okolnosti v danej veci, je rozhodnutie súdu, ktorým sa uloží odporcovi povinnosť zdržať sa takéhoto výkonu práva, v súlade s konštantou judikatúrou, ktorá umožňuje súdu uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa takéhoto výkonu práva (por. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn.: 1Co/27/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn.: 15Co/339/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 3Co/224/2013 z 12.2.2014, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 20Co/41/2017 z 12.4.2017, atď.)

13. Keďže nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy, je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami vo vzťahu k výkonu zrážok zo mzdy na základe uvedenej dohody o zrážkach zo mzdy, súd s poukazom na ustanovenie §336 ods. 1 C.s.p. nenariadil navrhovateľke podať žalobu vo veci samej, nakoľko uloženie takej povinnosti by bolo neúčelné a procesne nehospodárne. Nakoľko súd navrhovateľke neuložil povinnosť podať žalobu

vo veci samej, v súlade s § 337 ods. 1 C.s.p. poučil odporcu o možnosti podať žalobu vo veci samej tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

14. O nároku navrhovateľky na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej navrhovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorej výške rozhodne súd samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje, písomne a to vo troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.